C/2024/6826

29.11.2024.

PREPORUKA VIJEĆA

od 21. listopada 2024.

o ekonomskoj, proračunskoj i strukturnoj politici te politici zapošljavanja Nizozemske

(C/2024/6826)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 ([1]), a posebno njezin članak 3. stavak 3.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža ([2]), a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

(1) Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]) kojom je uspostavljen Mehanizam za oporavak i otpornost („Mehanizam”) stupila je na snagu 19. veljače 2021. Mehanizmom se pruža financijska potpora državama članicama za provedbu reformi i ulaganja i generira se fiskalni impuls koji će se financirati sredstvima Unije. U skladu s prioritetima europskog semestra za koordinaciju ekonomskih politika Mehanizmom se doprinosi gospodarskom i socijalnom oporavku i provedbi održivih reformi i ulaganja, posebno reformi i ulaganja u cilju promicanja zelene i digitalne tranzicije i jačanja otpornosti gospodarstava država članica. Njime se pomaže i jačanju javnih financija te poticanju rasta i otvaranja radnih mjesta u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju, poboljšanju teritorijalne kohezije unutar Unije i podupiranju kontinuirane provedbe europskog stupa socijalnih prava.

(2) Uredba (EU) 2023/435 Europskog parlamenta i Vijeća ([4]) („Uredba o planu REPowerEU”) donesena je 27. veljače 2023. u cilju postupnog ukidanja ovisnosti Unije o uvozu fosilnih goriva iz Rusije. Time bi se doprinijelo energetskoj sigurnosti i diversifikaciji opskrbe energijom u Uniji, dok bi se istodobno povećali uvođenje energije iz obnovljivih izvora, kapaciteti za skladištenje energije i energetska učinkovitost. Nizozemska je u svoj nacionalni plan za

([1]) SL L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) SL L 306, 23.11.2011., str. 25., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.
([3]) Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([4]) Uredba (EU) 2023/435 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. veljače 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2021/241 u pogledu poglavljâ o planu REPowerEU u planovima za oporavak i otpornost i o izmjeni uredaba (EU) br. 1303/2013, (EU) 2021/1060 i (EU) 2021/1755 te Direktive 2003/87/EZ (SL L 63, 28.2.2023., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

oporavak i otpornost dodala novo poglavlje o planu REPowerEU kako bi financirala ključne reforme i ulaganja kojima će se doprinijeti ostvarenju ciljeva plana REPowerEU.

(3) Komisija je 16. ožujka 2023. objavila komunikaciju naslovljenu „Dugoročna konkurentnost EU-a: perspektiva nakon 2030.”, na kojoj će se temeljiti donošenje odluka o politikama i kojom će se stvoriti okvirni uvjeti za povećanje rasta. U toj se komunikaciji definira devet pokretača konkurentnosti koji se međusobno dopunjuju. Među njima se pristup privatnom kapitalu, istraživanja i inovacije, obrazovanje i vještine te funkcionalno jedinstveno tržište ističu kao najvažniji prioriteti politika za reforme i ulaganja kako bi se odgovorilo na postojeće izazove u području produktivnosti i ojačala dugoročna konkurentnost Unije i njezinih država članica. Komisija je 14. veljače 2024. objavila komunikaciju naslovljenu „Godišnje izvješće o jedinstvenom tržištu i konkurentnosti za 2024.”. U toj se komunikaciji detaljno opisuju konkurentske prednosti i izazovi jedinstvenog europskog tržišta i prate godišnja kretanja u skladu s utvrđenih devet pokretača konkurentnosti.

(4) Komisija je 21. studenoga 2023. donijela Godišnji pregled održivog rasta za 2024., čime je označen početak europskog semestra 2024. za koordinaciju ekonomskih politika. Europsko vijeće potvrdilo je 22. ožujka 2024. prioritete Godišnjeg pregleda održivog rasta za 2024., koji se temelje na četirima dimenzijama konkurentne održivosti. Komisija je 21. studenoga 2023. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela i Izvješće o mehanizmu upozoravanja za 2024., u kojem je Nizozemska utvrđena kao jedna od država članica koja je možda pogođena neravnotežama ili za koju postoji rizik da bude pogođena neravnotežama i za koju je potrebno provesti detaljno preispitivanje. Komisija je istog dana donijela i mišljenje o nacrtu proračunskog plana Nizozemske za 2024. Komisija je donijela i Preporuku za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja te Prijedlog zajedničkog izvješća o zapošljavanju za 2024., u kojem se analizira provedba smjernica za zapošljavanje i načelâ europskog stupa socijalnih prava. Vijeće je 12. travnja 2024. donijelo Preporuku o ekonomskoj politici europodručja ([5]) („Preporuka o europodručju za 2024.”), a 11. ožujka 2024. Zajedničko izvješće o zapošljavanju.

(5) Novi okvir gospodarskog upravljanja Unije stupio je na snagu 30. travnja 2024. Taj okvir obuhvaća novu Uredbu (EU) 2024/1263 o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru, izmijenjenu Uredbu Vijeća (EZ) br. 1467/97 ([6]) o ubrzanju i pojašnjenju provedbe postupka u slučaju prekomjernog deficita i izmijenjenu Direktivu Vijeća 2011/85/EU ([7]) o zahtjevima za proračunske okvire država članica. Ciljevi su novog okvira gospodarskog upravljanja promicati dobre i održive javne financije, održiv i uključiv rast i otpornost, što će se postići reformama i ulaganjima, te spriječiti prekomjerne državne deficite. Novi okvir gospodarskog upravljanja također potiče odgovornost na nacionalnoj razini i više je usmjeren na srednjoročno razdoblje i djelotvorniju i koherentniju provedbu. Svaka država članica Vijeću i Komisiji mora dostaviti nacionalni srednjoročni fiskalno-strukturni plan. Nacionalni srednjoročni fiskalno-strukturni plan sadržava fiskalne i investicijske obveze te obveze pojedine države članice u pogledu reformi i obuhvaća četverogodišnje ili petogodišnje razdoblje planiranja, ovisno o redovnom trajanju nacionalnog zakonodavnog razdoblja. Kretanje neto rashoda ([8]) u nacionalnim srednjoročnim fiskalno-strukturnim planovima mora biti u skladu sa zahtjevima iz Uredbe (EU) 2024/1263, uključujući zahtjeve da se dug opće države uvjerljivo smanjuje ili da se nastavi uvjerljivo smanjivati do kraja razdoblja prilagodbe odnosno da se zadrži na razboritim razinama ispod 60 % bruto domaćeg proizvoda (BDP), a da se deficit opće države smanji i/ili zadrži ispod referentne vrijednosti od 3 % BDP-a utvrđene Ugovorom u srednjoročnom razdoblju. Ako se država članica obveže da će provesti relevantan skup reformi i ulaganja u skladu s kriterijima iz Uredbe (EU) 2024/1263, razdoblje prilagodbe može se produljiti do najviše tri godine. Komisija je radi potpore izradi tih nacionalnih srednjoročnih fiskalno-strukturnih planova 21. lipnja 2024. objavila smjernice o informacijama koje države članice trebaju dostaviti u svojim nacionalnim srednjoročnim fiskalno-strukturnim planovima i godišnjim izvješćima o napretku. U skladu s člancima 5. i 36. Uredbe (EU) 2024/1263 Komisija je državama članicama dostavila referentne smjerove kretanja i tehničke informacije, ovisno o slučaju. Države članice moraju do 20. rujna 2024. dostaviti svoje nacionalne srednjoročne fiskalno-strukturne planove, osim ako država članica i Komisija postignu dogovor o produljenju tog roka za razumno razdoblje. U skladu sa svojim nacionalnim

([5]) Preporuka Vijeća od 12. travnja 2024. o ekonomskoj politici europodručja (SL C, C/2024/2807, 23.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Uredba Vijeća (EZ) br. 1467/97 od 7. srpnja 1997. o ubrzanju i pojašnjenju provedbe postupka u slučaju prekomjernog deficita (SL L 209, 2.8.1997., str. 6., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Direktiva Vijeća 2011/85/EU od 8. studenoga 2011. o zahtjevima za proračunske okvire država članica (SL L 306, 23.11.2011., str. 41., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Neto rashodi kako su definirani u članku 2. točki 2. Uredbe (EU) 2024/1263: „neto rashodi” znači državni rashodi bez i. rashoda za kamate, ii. diskrecijskih mjera na strani prihoda, iii. rashoda za programe Unije koji su u cijelosti pokriveni prihodima iz fondova Unije, iv. nacionalnih rashoda za sufinanciranje programa koji se financiraju sredstvima Unije, v. cikličkih elemenata rashoda za naknade za nezaposlenost i vi. jednokratnih i drugih privremenih mjera.

pravnim okvirima države članice mogu o nacrtima svojih srednjoročnih planova raspraviti sa svojim nacionalnim parlamentima, mogu od neovisnih fiskalnih institucija zatražiti da izdaju mišljenje i mogu provesti savjetovanje sa socijalnim partnerima i drugim nacionalnim dionicima.

(6) Europski semestar za koordinaciju ekonomskih politika nastavlja se u 2024. razvijati u skladu s provedbom Mehanizma. Potpuna provedba planova za oporavak i otpornost i dalje je ključna za ostvarenje prioriteta politika u okviru europskog semestra jer ti planovi doprinose djelotvornom odgovoru na sve ili na znatan dio izazova utvrđenih u relevantnim preporukama za pojedinu zemlju izdanima posljednjih godina. Preporuke za pojedinu zemlju iz 2019., 2020., 2022. i 2023. i dalje su jednako relevantne za planove za oporavak i otpornost koji su revidirani, ažurirani ili izmijenjeni u skladu s člancima 14., 18. i 21. Uredbe (EU) 2021/241.

(7) Nizozemska je 7. srpnja 2022. Komisiji dostavila svoj nacionalni plan za oporavak i otpornost u skladu s člankom 18. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/241. Na temelju članka 19. Uredbe (EU) 2021/241 Komisija je ocijenila relevantnost, djelotvornost, učinkovitost i koherentnost plana za oporavak i otpornost, u skladu sa smjernicama za ocjenjivanje iz Priloga V. toj uredbi. Vijeće je 4. listopada 2022. donijelo Provedbenu odluku o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Nizozemske ([9]), koja je izmijenjena 24. listopada 2023. na temelju članka 18. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241 radi ažuriranja maksimalnog financijskog doprinosa za bespovratnu financijsku potporu i uključivanja poglavlja o planu REPowerEU ([10]). Isplata obroka ovisi o donošenju odluke Komisije, u skladu s člankom 24. stavkom 5. Uredbe (EU) 2021/241, u kojoj se navodi da je Nizozemska u zadovoljavajućoj mjeri ostvarila relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u Provedbenoj odluci Vijeća. Ostvarenje u zadovoljavajućoj mjeri podrazumijeva da postizanje prethodnih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti nije poništeno.

(8) Nizozemska je 29. travnja 2024. dostavila svoj Nacionalni program reformi za 2024., a 30. travnja 2024. svoj Program stabilnosti za 2024., u skladu s člankom 4. stavkom 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 ([11]). U skladu s člankom 27. Uredbe (EU) 2021/241, u Nacionalnom programu reformi za 2024. uzima se u obzir i polugodišnje izvješće Nizozemske o ostvarenom napretku u provedbi plana za oporavak i otpornost.

(9) Komisija je 19. lipnja 2024. objavila izvješće za Nizozemsku za 2024. U njemu je ocijenjen napredak Nizozemske u smislu relevantnih preporuka za pojedinu zemlju koje je Vijeće donijelo u razdoblju od 2019. do 2023. i analizirana je provedba plana za oporavak i otpornost Nizozemske. Na temelju te analize u tom izvješću utvrđeni su nedostaci u odnosu na izazove koji nisu obuhvaćeni ili su samo djelomično obuhvaćeni planom za oporavak i otpornost, kao i novi i predstojeći izazovi. Ocijenjen je i napredak Nizozemske u provedbi europskog stupa socijalnih prava i ostvarenju glavnih ciljeva Unije u pogledu zapošljavanja, stjecanja vještina i smanjenja siromaštva, kao i napredak u ostvarenju ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda.

(10) Komisija je provela detaljno preispitivanje za Nizozemsku na temelju članka 5. Uredbe (EU) br. 1176/2011. Glavni zaključci službi Komisije o ocjeni makroekonomskih slabosti za Nizozemsku za potrebe te uredbe objavljeni su u ožujku 2024. Komisija je 19. lipnja 2024. zaključila da u Nizozemskoj postoje makroekonomske neravnoteže. U Nizozemskoj su i dalje prisutne slabosti koje se odnose na visok privatni dug u kontekstu precijenjenog tržišta stambenih nekretnina, koje imaju prekograničnu važnost i još su relevantne unatoč određenim poboljšanjima. Slabosti koje se odnose na visok suficit tekućeg računa ublažene su relativno snažnim rastom domaće potražnje. Suficit tekućeg računa visok je i očekuje se da će takav ostati zbog znatnog viška u trgovini robom i uslugama, što odražava višak domaće štednje u odnosu na ulaganja u gospodarstvo u cjelini. Međutim, domaća potražnja posljednjih je godina u većem porastu nego u europodručju, što upućuje na zaključak da je prelijevanje suficita tekućeg računa na ostatak područja sve manje razlog za zabrinutost. Velik broj multinacionalnih poduzeća u Nizozemskoj, statistički učinak zadržane dobiti poduzeća i uloga mirovinskih fondova koji akumuliraju velike uštede koje se ulažu u inozemstvu doprinose velikoj razlici između štednje i ulaganja. Privatni dug nastavio se znatno smanjivati u 2023., a mogu se očekivati i daljnja smanjenja, no dug je i dalje visok. Zbog visoke razine duga i pozicija nelikvidne imovine, prvenstveno stambene i mirovinske štednje, kućanstva su osjetljiva na promjenjive

([9]) ST 12275/22 INIT i ST 12275/22 ADD 1.
([10]) Provedbena odluka Vijeća od 24. listopada 2023. o izmjeni Provedbene odluke od 4. listopada 2022. o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Nizozemske (ST 13613/23 INIT i ST 13613/23 ADD 1).
([11]) Uredba Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika (SL L 209, 2.8.1997., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

gospodarske uvjete, posebno zbog precijenjenog tržišta stambenih nekretnina. Cijene stambenih nekretnina u određenoj su mjeri korigirane u većem dijelu prošle godine zbog strožih uvjeta financiranja, no i dalje su previsoke, iako manje nego prije. Poduzete su određene mjere za uklanjanje utvrđenih slabosti, ali potrebni su dodatni napori. Nekoliko je opcija za odlučnije smanjenje nedostatka stambenih nekretnina, kao što su veća ulaganja u stanovanje i uklanjanje prepreka izgradnji novih stambenih objekata te daljnje smanjenje poreznih poticaja za kupnju stambene nekretnine zaduživanjem. Nedavne reforme na privatnom tržištu najma nekretnina vjerojatno neće doprinijeti dostupnosti stambenih nekretnina.

(11) Prema podacima koje je potvrdio Eurostat, deficit opće države u Nizozemskoj se s 0,1 % BDP-a u 2022. povećao na 0,3 % BDP-a u 2023., dok je dug opće države pao s 50,1 % BDP-a krajem 2022. na 46,5 % BDP-a krajem 2023.

(12) Vijeće je 12. srpnja 2022. preporučilo ([12]) da Nizozemska poduzme djelovanja kojima je cilj osigurati da rast primarnih tekućih rashoda koje financira država u 2023. bude u skladu s općim neutralnim smjerom fiskalne politike ([13]), uzimajući u obzir stalnu privremenu i ciljanu potporu kućanstvima i poduzećima koja su najosjetljivija na povećanje cijena energije i osobama koje bježe iz Ukrajine. Nizozemskoj je preporučeno da se pripremi za prilagodbu postojeće potrošnje u skladu s razvojem situacije. Nizozemskoj je preporučeno i da poveća javna ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju te energetsku sigurnost uzimajući u obzir inicijativu REPowerEU, među ostalim iskorištavanjem sredstava iz Mehanizma i drugih fondova Unije. Prema Komisijinim procjenama smjer fiskalne politike ([14]) bio je u 2023. kontrakcijski, za 0,8 % BDP-a, u kontekstu visoke inflacije. Rast primarnih tekućih rashoda koje financira država (bez diskrecijskih mjera na strani prihoda) imao je u 2023. kontrakcijski učinak od 0,9 % BDP-a na smjer fiskalne politike. To uključuje povećani trošak ciljanih hitnih mjera potpore kućanstvima i poduzećima koja su najosjetljivija na povećanja cijena energije za 0,4 % BDP-a. Rast primarnih tekućih rashoda koje financira država u 2023. bio je u skladu s Preporukom Vijeća od 12. srpnja 2022. Ulaganja koja financira država iznosila su 3,1 % BDP-a u 2023., što je smanjenje od 0,1 postotnog boda u odnosu na 2022 ([15]). Nizozemska je financirala javna ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju te energetsku sigurnost, među ostalim proširenjem zagušene elektroenergetske mreže, poboljšanjem energetske učinkovitosti javnih zgrada i proširenjem pristupa brzom internetu u ruralnim područjima. Nizozemska je 24. svibnja 2024. podnijela prvi zahtjev za plaćanje iz Mehanizma, koji Komisija trenutačno ocjenjuje.

(13) U Programu stabilnosti za 2024. u makroekonomskom scenariju na kojem se temelje proračunske projekcije predviđa se rast realnog BDP-a od 1,1 % u 2024. i 1,6 % u 2025. Očekuje se da će se deficit opće države povećati na 2,0 % BDP-a u 2024. i 2,1 % BDP-a u 2025. te da će se udio duga opće države u BDP-u povećati na 46,8 % do kraja 2024. i na 48,1 % do kraja 2025. Nakon 2025. predviđa se povećanje deficita opće države na 3,3 % BDP-a 2026., na 2,6 % BDP-a 2027. i na 3,2 % BDP-a 2028. Stoga se ne planira da će saldo opće države tijekom trajanja Programa ostati ispod referentne vrijednosti deficita od 3 % BDP-a utvrđene Ugovorom. Osim toga, nakon 2025. predviđa se postupno povećanje udjela duga opće države u BDP-u na 52,0 % u 2028.

(14) U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2024. predviđa se da će se realni BDP povećati za 0,8 % u 2024. i za 1,5 % u 2025. te da će inflacija mjerena harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena (HIPC) iznositi 2,5 % u 2024. i 2,0 % u 2025.

(15) U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2024. predviđa se državni deficit od 2,0 % BDP-a u 2024. i povećanje udjela duga opće države u BDP-u na 47,1 % do kraja 2024. Povećanje deficita u 2024. uglavnom je rezultat manjka prihoda zbog iznimno visoke isplate dividendi u 2023. u očekivanju povećanja poreza na prihode od dividendi u 2024., povećane potrošnje za socijalne naknade za povećanje kupovne moći kućanstava s niskim dohotkom, povećane pomoći

([12]) Preporuka Vijeća od 12. srpnja 2022. o Nacionalnom programu reformi Nizozemske i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Nizozemske za 2022. (SL C 334, 1.9.2022., str. 154.).

([13]) Na temelju Komisijine proljetne prognoze 2024. procjenjuje se da će srednjoročni potencijalni rast proizvodnje Nizozemske u 2023., koji se koristi za mjerenje smjera fiskalne politike, iznositi 9,7 % u nominalnom smislu, na temelju prosječne desetogodišnje stope potencijalnog realnog rasta i deflatora BDP-a za 2023.

([14]) Smjer fiskalne politike definira se kao godišnja promjena odnosnog stanja proračuna opće države. Cilj mu je procijeniti ekonomski impuls koji proizlazi iz fiskalnih politika, onih koje financira država i onih koje se financiraju iz proračuna Unije. Smjer fiskalne politike mjeri se kao razlika između i. srednjoročnog potencijalnog rasta i ii. promjene primarnih rashoda bez diskrecijskih mjera na strani prihoda (i isključujući privremene hitne mjere uvedene zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19) te uključujući rashode koji se financiraju bespovratnom potporom (bespovratnim sredstvima) iz Mehanizma i sredstvima iz drugih fondova Unije.

([15]) Ostali kapitalni rashodi koje financira država povećali su se za 0,2 postotna boda u odnosu na 2022.

Ukrajini te javnih ulaganja iz državnih fondova za klimu, infrastrukturu i obranu. Prema Komisijinim procjenama predviđa se da će u 2024. smjer fiskalne politike biti ekspanzivan, za 0,4 % BDP-a.

(16) Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2024. očekuje se da će se u 2024. bespovratnom potporom („bespovratna sredstva") iz Mehanizma financirati rashodi u iznosu od 0,1 % BDP-a, u odnosu na 0,1 % BDP-a u 2023. Rashodi financirani bespovratnim sredstvima iz Mehanizma omogućit će visokokvalitetna ulaganja i reforme za povećanje produktivnosti bez izravnog učinka na saldo ili dug opće države Nizozemske.

(17) Vijeće je 14. srpnja 2023. preporučilo ([16]) da Nizozemska osigura razboritu fiskalnu politiku, posebno ograničavanjem nominalnog povećanja neto primarnih rashoda koje financira država ([17]) u 2024. na najviše 3,5 %. Države članice bile su pozvane da pri izvršenju svojih proračuna za 2023. i izradi nacrta proračunskih planova za 2024. vode računa o tome da će Komisija na temelju podataka o realizaciji za 2023. Vijeću predložiti pokretanje postupaka u slučaju prekomjernog deficita koji se temelje na deficitu. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2024. predviđa se da će u Nizozemskoj u 2024. doći do povećanja neto primarnih rashoda koje financira država za 6,6 %, što je više od preporučene maksimalne stope rasta. Ta prekomjerna potrošnja u odnosu na preporučenu maksimalnu stopu rasta neto primarnih rashoda koje financira država na razini je 1,3 % BDP-a u 2024. Međutim, neto rashodi u 2023. bili su niži od očekivanih u vrijeme donošenja preporuke (za 1,3 % BDP-a). Budući da je preporuka za 2024. formulirana kao stopa rasta, u procjeni usklađenosti treba se uzeti u obzir i bazni učinak od 2023. Da su neto rashodi u 2023. bili jednaki onima koji su se očekivali u trenutku donošenja preporuke, dobivena stopa rasta neto rashoda u 2024. bila bi viša od preporučene stope rasta za manje od 0,1 % BDP-a. Općenito se procjenjuje se da postoji rizik da neto primarni rashodi koje financira država ne budu sasvim u skladu s preporukom Vijeća.

(18) Osim toga, Vijeće je preporučilo da Nizozemska poduzme djelovanja kojima je cilj u 2023. i 2024. što prije postupno ukinuti hitne mjere energetske potpore koje su na snazi i ostvarene uštede iskoristiti za smanjenje državnog deficita. Vijeće je dodatno preporučilo da Nizozemska, budu li zbog novih povećanja cijena energije potrebne nove mjere potpore ili njihov nastavak, osigura da takve mjere potpore budu usmjerene na ranjiva kućanstva i poduzeća, fiskalno pristupačne te da očuvaju poticaje za smanjenje potrošnje energije. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2024. neto proračunski trošak ([18]) hitnih mjera energetske potpore u 2023. procijenjen je na 1,0 % BDP-a, a predviđa se da će u 2024. iznositi 0,1 % te 0,0 % u 2025. Konkretno, pretpostavlja se da će snižene trošarine na dizel i benzin ostati na snazi 2024. Ako se u skladu s preporukom Vijeća ostvarene uštede iskoriste za smanjenje državnog deficita, te bi projekcije implicirale fiskalnu prilagodbu od 0,9 % BDP-a u 2024., dok će u toj godini neto primarni rashodi koje financira država ([19]) imati ekspanzivan učinak od 0,5 % BDP-a na smjer fiskalne politike. Hitne mjere energetske potpore postupno su ukinute u 2023. i 2024. To je u skladu s preporukom Vijeća. Međutim, ne predviđa se da će se ostvarene uštede u cijelosti iskoristiti za smanjenje državnog deficita. Postoji rizik da to neće biti u skladu s preporukom Vijeća.

(19) Osim toga, Vijeće je preporučilo da Nizozemska očuva javna ulaganja koja financira država i osigura učinkovitu apsorpciju bespovratnih sredstava iz Mehanizma i sredstava iz drugih fondova Unije, osobito radi promicanja zelene i digitalne tranzicije. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2024. predviđa se da će javna ulaganja koja financira država ostati stabilna na 3,1 % BDP-a u 2024., u odnosu na 3,1 % BDP-a u 2023. To je u skladu s preporukom Vijeća. Osim toga, očekuje se da će javni rashodi koji se financiraju prihodima iz sredstava fondova Unije, uključujući bespovratna sredstva iz Mehanizma, ostati stabilni na 0,2 % BDP-a u 2024.

([16]) Preporuka Vijeća od 14. srpnja 2023. o Nacionalnom programu reformi Nizozemske za 2023. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Nizozemske za 2023. (SL C 312, 1.9.2023., str. 176.).

([17]) Neto primarni rashodi definiraju se kao rashodi koje financira država bez i. diskrecijskih mjera na strani prihoda, ii. rashoda za kamate, iii. rashoda za cikličnu nezaposlenost te iv. jednokratnih i drugih privremenih mjera.

([18]) Ta vrijednost predstavlja razinu godišnjeg proračunskog troška tih mjera, uključujući prihode i rashode te, ovisno o slučaju, isključujući prihode od poreza na neočekivanu dobit dobavljača energije.

([19]) Taj se učinak mjeri kao promjena primarnih rashoda opće države, bez i. dodatnog proračunskog učinka diskrecijskih mjera na strani prihoda, ii. jednokratnih rashoda, iii. rashoda za cikličnu nezaposlenost i iv. rashoda koji se financiraju bespovratnom potporom (bespovratnim sredstvima) iz Mehanizma i sredstvima iz drugih fondova Unije, u odnosu na srednjoročnu (desetogodišnju) prosječnu stopu potencijalnog rasta nominalnog BDP-a, izraženo kao udio u nominalnom BDP-u.

(20) Na temelju mjera politike poznatih na datum zaključenja prognoze i uz pretpostavku nepromijenjenih politika, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2024. predviđa se državni deficit od 2,1 % BDP-a u 2025. Povećanje deficita u 2025. uglavnom je rezultat daljnjeg povećanja javnih ulaganja koje planira vlada. Predviđa se da će se udio duga opće države u BDP-u do kraja 2025. povećati na 48,4 %.

(21) Povrati od nekretnina koje su primarno mjesto stanovanja, mirovinsko bogatstvo i ulaganja koja se drže u poduzećima s malim brojem dioničara oporezuju se po povoljnim stopama, za razliku od dohotka od ulaganja u dionice i obveznice. Osim toga, porez na dohodak od ulaganja u dionice i obveznice izračunava se na temelju pretpostavljenog, a ne stvarnog povrata. Povlašteni porezni tretman stambenih nekretnina zbog mogućnosti poreznog odbitka za plaćene kamate po hipotekarnim kreditima u kombinaciji s niskim imputiranim porezom na najamnine potiče potražnju na tržištu stambenih nekretnina, što povećava cijene. Osim toga, porezne olakšice za mirovinsku štednju dosežu razine usporedivog visokog dohotka. Zbog toga je bogatstvo kućanstava u Nizozemskoj vrlo koncentrirano u nelikvidnim vrstama bogatstva, kao što su stambene nekretnine ili mirovine. Zato su kućanstva izložena većem gospodarskom riziku tijekom gospodarskih šokova i u mnogim slučajevima za svojeg životnog vijeka neće uspjeti postići optimalan obrazac potrošnje. Nejednak porezni tretman raznih vrsta imovine dovodi i do porezne arbitraže i može poremetiti učinkovitu raspodjelu kapitala. Stoga je takav nejednak tretman relevantan za uklanjanje makroekonomskih neravnoteža.

(22) Osim poreznih poticaja iz uvodne izjave 21., visoke cijene na tržištu stambenih nekretnina potiče i nedovoljna ponuda novih stambenih objekata. Uklanjanjem prepreka koje trenutačno koče ulaganja, među ostalim u stambenu izgradnju, vlada bi mogla učinkovito unaprijediti svoje planove za povećanje stambene ponude i doprinijeti vanjskom rebalansu. Stoga je uklanjanje takvih prepreka relevantno za uklanjanje makroekonomskih neravnoteža. Istodobno, privatno tržište najma nekretnina relativno je malo, što dovodi do ograničene ponude cjenovno pristupačnih i dostupnih alternativa za vlasništvo nad stambenim nekretninama. Nedostatak cjenovno pristupačnih stambenih nekretnina za najam također ugrožava mobilnost radne snage i socijalnu koheziju.

(23) Nizozemska ima dobro razvijen sustav dugotrajne skrbi. Iako su rashodi za dugotrajnu skrb u Nizozemskoj već najviši u Uniji, očekuje se znatno povećanje troškova. Ukupni rashodi za dugotrajnu skrb u Nizozemskoj su 2022. iznosili 3,8 % BDP-a, što je daleko najviša vrijednost u Uniji. U Izvješću o starenju stanovništva za 2024. predviđa se da će se ta brojka povećati za 1,0 postotni bod do 2040. i 1,9 postotnih bodova do 2070. Osim toga, jedinični troškovi institucionalne skrbi u Nizozemskoj među najvišima su u Uniji, čak i ako se mjere kao udio u BDP-u po stanovniku. To upućuje na zaključak da bi se fiskalna održivost dugotrajne skrbi mogla poboljšati, i to smanjenjem neučinkovitosti sustava bez smanjenja njegove visoke kvalitete i obuhvata. Primjer takvih neučinkovitosti je i to da se općine, koje pružaju usluge kućne njege i socijalne skrbi u Nizozemskoj, potiču da odgovornost za pacijente prebacuju na sektor rezidencijalne skrbi umjesto da im nastave što dulje pružati skrb kod kuće i u zajednici. Osim toga, neučinkovitosti sustava dugotrajne skrbi mogle bi se otkloniti, primjerice povećanjem primjene digitalnih i inovativnih rješenja ili ulaganjem u prevenciju kako bi se odgodila potreba za dugotrajnom skrbi i ovisnost o pomoći za svakodnevne životne aktivnosti.

(24) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (b) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.2. iz Priloga V. toj uredbi plan za oporavak i otpornost sadržava opsežan skup reformi i ulaganja koji se međusobno nadopunjuju i koje treba provesti do 2026. Očekuje se da će te reforme i ulaganja pomoći da se djelotvorno odgovori na sve ili na znatan dio izazova utvrđenih u relevantnim preporukama za pojedinu zemlju. U tom kratkom roku brz nastavak djelotvorne provedbe plana za oporavak i otpornost, uključujući poglavlje o planu REPowerEU, ključan je za poticanje dugoročne konkurentnosti Nizozemske zelenom i digitalnom tranzicijom, uz istodobno osiguravanje socijalne pravednosti. Kako bi se obveze iz plana za oporavak i otpornost ispunile do kolovoza 2026., ključno je da Nizozemska znatno ubrza provedbu reformi, a posebno da osigura učinkovitu provedbu reformi iz preporuka za pojedinu zemlju. Sustavno uključivanje lokalnih i regionalnih tijela, socijalnih partnera, civilnog društva i drugih relevantnih dionika i dalje je ključno kako bi se osigurala opća odgovornost za uspješnu provedbu plana za oporavak i otpornost.

(25) U okviru preispitivanja programâ kohezijske politike sredinom programskog razdoblja, u skladu s člankom 18. Uredbe (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća ([20]), Nizozemska mora do ožujka 2025. preispitati svaki program koji prima potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR), Europskog socijalnog fonda plus (ESF +), Kohezijskog fonda i Fonda za pravednu tranziciju (FPT), uzimajući u obzir, među ostalim, izazove utvrđene u preporukama za pojedinu zemlju iz 2024., kao i svoj nacionalni energetski i klimatski plan. To preispitivanje osnova je za konačnu dodjelu financijskih sredstava Unije uključenih u svaki od tih programa. Nizozemska je ostvarila napredak u provedbi programâ kohezijske politike i europskog stupa socijalnih prava, no i dalje su prisutni izazovi. Iako su regionalne razlike u BDP-u po stanovniku ostale stabilne i sve su regije po konkurentnosti znatno iznad prosjeka Unije, prelazak na ugljično neutralno gospodarstvo različito utječe na regije s industrijskim klasterima s visokim emisijama. Važno je ubrzati provedbu kohezijske politike, a prioriteti dogovoreni u programima i dalje su relevantni. I dalje su vrlo važni ciljevi potpore inovacijama za zelenu i digitalnu tranziciju te potpore zelenom gospodarstvu u regijama s industrijskim klasterima koje su najviše pogođene klimatskom tranzicijom. Potpora društvenim tranzicijama u zapostavljenim urbanim područjima u velikim gradovima i dalje je relevantna. I dalje je potrebno raditi na smanjenju socijalne nejednakosti i nejednakosti na tržištu rada ulaganjem u jednake mogućnosti (zapošljavanja) i suzbijanjem diskriminacije. Pri preispitivanju programa kohezijske politike sredinom razdoblja trebalo bi iskoristiti potencijal za pokusna rješenja da se smanji zagušenje elektroenergetske mreže jer će to doprinijeti zelenoj tranziciji Nizozemske. Nizozemska bi mogla iskoristiti Platformu za strateške tehnologije za Europu, uspostavljenu Uredbom (EU) 2024/795 Europskog parlamenta i Vijeća ([21]), kako bi podržala preobrazbu industrije i olakšala ulaganja u proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija, ali i u usavršavanje i prekvalifikaciju.

(26) Uz gospodarske i socijalne izazove na koje se odgovara planom za oporavak i otpornost i sredstvima iz drugih fondova Unije, Nizozemska se suočava s nizom dodatnih izazova povezanih sa segmentacijom tržišta rada, nedostatkom radne snage i vještina, osnovnim obrazovanjem, ovisnošću o fosilnim gorivima i prekomjernim taloženjem dušika.

(27) Udio fleksibilnog zapošljavanja (radnici s privremenim ugovorima i samozaposleni) na tržištu rada u Nizozemskoj je i dalje visok. To upućuje na stalni rizik od segmentacije tržišta rada, s osobito narušavajućim učincima na marginama tržišta rada. To može dovesti do nejednakih mogućnosti i negativno utjecati na produktivnost. Određeni stupanj fleksibilnosti na tržištu rada može doprinijeti prilagodljivosti gospodarstva i bolje zadovoljiti pojedinačne preferencije. Međutim, prekomjerna upotreba fleksibilnih vrsta zapošljavanja može imati negativne učinke na radnike i šire gospodarstvo. Na primjer, sudjelovanje u osposobljavanju i cjeloživotnom učenju izazov je za osobe s fleksibilnim ugovorima o radu, što pak smanjuje ulaganja u vještine i pojačava slabu produktivnost. Nizozemska vlada najavila je mjere kojima će u suradnji sa socijalnim partnerima ukloniti razlike između stalnih i fleksibilnih radnih uvjeta. Te mjere uključuju ukidanje ugovora bez zajamčenog minimalnog broja radnih sati i zamjenu ugovora o povremenom radu u njihovu sadašnjem obliku novom vrstom ugovora kojim se osigurava veća sigurnost prihoda za radnike te poboljšanje sigurnosti radnih mjesta radnika zaposlenih preko poduzeća za privremeno zapošljavanje. Brz napredak u donošenju i provedbi tih planova i učinkovito izvršenje bit će važni kako bi se osiguralo da se odabir određene vrste ugovora o radu temelji na specifičnim potrebama radnog mjesta ili preferencijama zaposlenika, uz istodobno poboljšanje radnog i socijalnog položaja osoba na fleksibilnom radnom mjestu te smanjenje segmentacije tržišta rada.

(28) Nedostatak radne snage i vještina već je bio prisutan na nizozemskom tržištu rada prije krize uzrokovane bolešću COVID-19, ali se u međuvremenu proširio. Sektori kao što su informacijske i komunikacijske tehnologije, zdravstvo i obrazovanje, tehnička radna mjesta i radna mjesta povezana sa zelenom tranzicijom bilježe strukturni manjak, za koji se očekuje da će i dalje postojati, djelomično zbog demografskih kretanja. Unatoč visokoj ukupnoj stopi sudjelovanja Nizozemska i dalje ima neiskorištenu skupinu potencijalnih radnika, kao što su osobe migrantskog podrijetla ili osobe zaposlene u nepunom radnom vremenu. Ta nedovoljna iskorištenost dijela radne snage, zajedno s nedostatkom vještina, rizik je za konkurentnost Nizozemske i može kočiti ulaganja, među ostalim u izgradnju novih stambenih objekata, zbog čega je relevantna za makroekonomske neravnoteže u Nizozemskoj. Potreban je

([20]) Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30.6.2021., str. 159., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([21]) Uredba (EU) 2024/795 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. veljače 2024. o uspostavi Platforme za strateške tehnologije za Europu (STEP) i o izmjeni Direktive 2003/87/EZ i uredaba (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 i (EU) 2021/241 (SL L, 2024/795, 29.2.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

sveobuhvatan pristup kako bi se otklonili ti nedostaci, zadovoljile sektorske potrebe i uklonile prepreke. Kako bi se povećala ponuda radne snage, ljude bi se moglo potaknuti da rade više sati, među ostalim mjerama politike kojima se promiče kvaliteta rada i ravnoteža između poslovnog i privatnog života. Nadalje, povećanjem mogućnosti za usavršavanje ili prekvalifikaciju ciljanim i prilagođenim mjerama, posebno za osobe na marginama tržišta rada i neaktivne osobe, moglo bi se pomoći u ublažavanju nedostatka radne snage i vještina te poboljšati socijalne ishode. S obzirom na postojeći manjak radnika u svim sektorima i stagnaciju produktivnosti rada, mjere politike na strani potražnje mogle bi se usmjeriti na promicanje sektora s visokom dodanom vrijednošću i sektora koji se povezuju s društvenim izazovima, kao što su obrazovanje i zdravstvena skrb, poticanje međusektorske mobilnosti te povećanje ulaganja u veću produktivnost i istraživanje i razvoj.

(29) Unatoč i dalje relativno visokom, iako sve manjem, udjelu najuspješnijih petnaestogodišnjih učenika, rezultati Programa za međunarodnu procjenu učenika (PISA) za 2022. pokazuju nagli porast broja učenika koji postižu slabe rezultate u matematici, prirodoslovlju i čitanju. Pad se znatno razlikuje ovisno o smjeru srednjoškolskog obrazovanja, pri čemu učenici na najnižoj razini – u raznim smjerovima predstrukovnog srednjoškolskog obrazovanja (vmbo) – bilježe najveći pad u rezultatima testova. Nadalje, učenici migrantskog podrijetla (učenici rođeni u Nizozemskoj čiji su roditelji rođeni u inozemstvu i učenici rođeni u inozemstvu) gotovo dvostruko češće postižu slabe rezultate u matematici i prirodoslovlju nego učenici koji nisu migrantskog podrijetla, dok je razlika u čitanju nešto manja. Pogoršanje osnovnih vještina jedno je od najvećih u Uniji i narušava rezultate u području obrazovanja i tržišta rada, kao i dugoročnu produktivnost i konkurentnost. Sve veći nedostatak učitelja i nastavnika može povećati probleme u razvoju vještina te pravednosti i kvalitete obrazovanja. Stoga bi Nizozemska mogla ocijeniti postojeće mjere koje se odnose na osnovne vještine i prema potrebi ih prilagoditi kako bi se povećao njihov učinak, posebno za škole s učenicima u nepovoljnom položaju. Nadalje, Nizozemska bi mogla poduzeti mjere za povećanje prohodnosti srednjoškolskog obrazovanja i povećati poticaje za privlačenje većeg broja učitelja i nastavnika u škole s učenicima u nepovoljnom položaju.

(30) Zbog sve većeg zagušenja elektroenergetske mreže mrežni operatori često su prisiljeni odbiti zahtjeve za pristup mreži od novih proizvođača i potrošača električne energije. Zagušenje mreže moglo bi usporiti prelazak na čistu energiju i ograničiti gospodarsku aktivnost, zbog čega je ono relevantno za makroekonomske neravnoteže u Nizozemskoj. Stoga je povećanje kapaciteta i fleksibilnosti prijenosne i distribucijske mreže ključno za sigurnost opskrbe električnom energijom, brže uvođenje infrastrukture za energiju iz obnovljivih izvora na kopnu i na moru, zadovoljenje potražnje za električnom energijom i poboljšanje konkurentnosti. U nacionalnom planu za energetski sustav, donesenom u prosincu 2023., poziva se na ulaganja u dodatne kapacitete mreže i skladištenja, koja se sada moraju provesti. Kako bi se olakšala potrebna ulaganja u proširenje elektroenergetske infrastrukture, nužni su brži postupci izdavanja dozvola za prijenosne i distribucijske mreže električne energije. Time bi se ubrzala i provedba projekata za energiju iz obnovljivih izvora na kopnu i moru. Naposljetku, kao dio okvirnih uvjeta, treba poraditi na rješavanju problema zagušenja, i to uvođenjem tehničkih mjera i propisa (npr. cjenovnim poticajima ili ograničenjima vršnih sati).

(31) Intenzivne poljoprivredne prakse mogu uzrokovati prekomjerno taloženje dušika, s ozbiljnim posljedicama za zdravlje tla i vodne i morske ekosustave, što dovodi do pogoršanja prirodnog kapitala, uz istodobno znatno ograničavanje izdavanja dozvola za građevinske radove koji emitiraju dušik i uvođenje infrastrukture za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora. Te su prakse stoga relevantne za makroekonomske neravnoteže u Nizozemskoj. Potrebna je kontinuirana potpora kako bi se potaknuo prelazak na održivu poljoprivredu, uključujući ekološku poljoprivredu, uz istodobno osiguravanje konkurentnosti i socijalne pravednosti. U skladu s nizozemskim strateškim planom u okviru zajedničke poljoprivredne politike, za Nizozemsku bi bilo dobro da se smanji broj stoke, ubrza prelazak na kružnu i organsku poljoprivredu, potakne ponovno natapanje i iz proizvodnje uklone tla bogata ugljikom te smanji upotreba kemijskih pesticida i anorganskih gnojiva. Nadalje, položaj poljoprivrednika u vrijednosnom lancu mogao bi se poboljšati, primjerice daljnjim razvojem znakova kvalitete Unije, intenzivnijim priznavanjem organizacija proizvođača, daljnjom digitalizacijom i inovacijama u poljoprivredi te većom dostupnošću ekoloških proizvoda za potrošače. Još se može poraditi na daljnjem povećanju ulaganja u sprečavanje i kontrolu onečišćenja te održivom upravljanju vodama.

(32) Imajući u vidu blisku međusobnu povezanost gospodarstava država članica europodručja i njihov zajednički doprinos funkcioniranju ekonomske i monetarne unije, Vijeće je u 2024. državama članicama europodručja preporučilo da poduzmu djelovanja, među ostalim u okviru svojih planova za oporavak i otpornost, u cilju

provedbe Preporuke o europodručju za 2024. Kada je riječ o Nizozemskoj, preporukama br. 1., 2., 3. i 4. doprinosi se provedbi prve, druge, treće, četvrte i pete preporuke iz Preporuke o europodručju za 2024.

(33) Uzimajući u obzir detaljno preispitivanje koje je provela Komisija i zaključke o postojanju neravnoteža, preporuke na temelju članka 6. Uredbe (EU) br. 1176/2011 navedene su u preporuci br. 1. Politikama iz preporuke br. 1. doprinosi se uklanjanju slabosti koje se odnose na visok privatni dug u kontekstu precijenjenog tržišta stambenih nekretnina. Preporukom br. 1. doprinosi se uklanjanju neravnoteža i provedbi preporuke za europodručje, u skladu s uvodnom izjavom 31.,

PREPORUČUJE da Nizozemska u 2024. i 2025. poduzme djelovanja kojima je cilj:

1. Pravodobno dostaviti srednjoročni fiskalno-strukturni plan. U skladu sa zahtjevima iz reformiranog Pakta o stabilnosti i rastu, u 2025. ograničiti rast neto rashoda na stopu koja je među ostalim u skladu s održavanjem deficita opće države ispod referentne vrijednosti od 3 % BDP-a utvrđene Ugovorom i zadržavanjem duga opće države na razboritoj razini u srednjoročnom razdoblju. Uskladiti oporezivanje različitih vrsta dohotka od imovine, među ostalim, kako bi se smanjila sklonost kućanstava zaduživanju. Ukloniti prepreke izgradnji novih stambenih objekata i osigurati cjenovnu pristupačnost i dostupnost stambenih objekata na privatnom tržištu najma nekretnina. Pronaći rješenje za očekivano povećanje rashoda povezanih sa starenjem stanovništva povećanjem troškovne učinkovitosti sustava dugotrajne skrbi.
2. Znatno ubrzati provedbu plana za oporavak i otpornost, uključujući poglavlje o planu REPowerEU, i tako osigurati završetak reformi i ulaganja do kolovoza 2026. Ubrzati provedbu programâ kohezijske politike. U okviru preispitivanja tih programa u sredini razdoblja, i dalje se baviti dogovorenim prioritetima i poticati pokusna rješenja radi smanjenja zagušenja elektromagnetske mreže, a radi poboljšanja konkurentnosti razmatrati mogućnosti koje pruža inicijativa Platforma za strateške tehnologije za Europu.
3. Provesti mjere za smanjenje poticaja za korištenje fleksibilnih ugovora ili ugovora na određeno vrijeme. Riješiti problem strukturnog i sektorskog nedostatka radne snage i vještina, među ostalim iskorištavanjem nedovoljno iskorištenog potencijala radne snage i poticanjem mobilnosti u sektore visoke produktivnosti i sektore koji se povezuju s društvenim izazovima. Poboljšati osnovne vještine, među ostalim rješavanjem pitanja nedostatka učitelja i nastavnika i pružanjem prilagođene potpore školama u nepovoljnom položaju.
4. Poboljšati okvirne uvjete za poticanje ulaganja u mreže za prijenos i distribuciju električne energije, posebno kako bi se ubrzalo uvođenje obnovljivih izvora energije i poboljšala konkurentnost. Uložiti dodatne napore u pogledu održive poljoprivrede.

Sastavljeno u Luxembourgu 21. listopada 2024.

Za Vijeće

Predsjednik

NAGY I.